

**Kliimaministri määruse „Majandus- ja kommunikatsiooniministri
28. novembri 2002. a määruse nr 15 „Lootsimise kord, lootsi laevalemineku ja laevalt
mahatuleku kohad, lootsimispiirkonnad ning lootsikviitungile kantavad andmed“
muutmise“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse meresõiduohutuse seaduse (MSOS) § 55 lõike 2 ja § 67 lõike 2 alusel.

Määruse muutmise eesmärk on korrastada määrust teiste õigusaktide ja praktikas üleskerkinud vajaduste põhjal. Samuti lisatakse määrusesse lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku koht Lahepere lahes Pakrineeme sadama teenindamiseks. Pakrineeme sadam on Paldiski lootsimispiirkonda kuuluv uus sadam,¹ mille kaudu on võimalik laevald Eestisse tarnida veeldatud maagaasi (LNG-d).

Eelnõuga ei tehta muudatusi, mis on seotud töös oleva meresõiduohutuse seaduse muudatustega või mis vajavad esmalt laiemat arutelu merendussektoriga.

Eelnõu valmistasid ette ja seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi merendusosakonna õigusnõunik Katarina Karpina (Katerin.Pearnberg@kliimaministeerium.ee), Riigilaevastiku õigus- ja hankeüksuse juht Katrin Andre (katrin.andre@riigilaevastik.ee) ja sama asutuse lootsinduse teenistuse direktor Margus Haljaste (margus.haljaste@riigilaevastik.ee).

Eelnõu väljatöötamisse oli kaasatud Transpordiamet.

Eelnõu õigusekspertiisi tegi Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Kaili Kuusk (tel 626 2905, e-post kaili.kuusk@kliimaministeerium.ee). Eelnõu keeleteimetaja oli Justiitsministeeriumi õigusloome korralduse talituse keeleteimetaja Aili Sandre (aili.sandre@just.ee)

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on lootsimise korra ajakohastamine.

3. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb 12 muutmispunktist.

Eelnõu punkt 1. Määruse § 1 lõike 4 teine lause tunnistatakse kehtetuks ja sama reegel, mille kohaselt tuleb valemäljakutse korral lootsi saamiseks esitada uus lootsitellimus, esitatakse eraldiseisva sättena sama paragrahvi uues lõikes 4³. Kuna valemäljakutse järel tuleb uus lootsitellimuse esitada mitte ainult määruse § 1 lõikes 4 nimetatud juhul, siis esitatakse kehtiva määruse § 1 lõike 4 teine lause eraldi sättena uues lõikes 4³, nii et kõnealune reegel kohalduks ka muude valemäljakutsete puhul.

Eelnõu punkt 2. Määruse §i 1 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4², kus kirjeldatakse olukordi, mida loetakse valemäljakutseks, ning lõikega 4³, kus sätestatakse valemäljakutse korral uue

---

¹ Pakrineeme sadam sadamaregistris: <https://www.sadamaregister.ee/sadam/8457>.

lootsitellimuse esitamise kord. Määruse § 1 lõike 4 esimeses lauses kirjeldatakse juba olukorda, mida loetakse valemäljakutseks. Kui loots saabub tellitud ajaks laevale või lootsi laevalemineku kohta, aga laev ei ole valmis lootsimise alustamiseks või kui laev ei ole saanud lootsi laevalemineku kohta, loetakse lootsitellimus pärast 30 minuti möödumist valemäljakutseks.

Lisaks kehtivale määrusele kirjeldab valemäljakutse olukordi ka kliimaministri 22. juuni 2023. a määrus nr 38 „Lootsitasu määrad ja maksmise kord“ (edaspidi *lootsitasu määrus*). Valemäljakutse olukorrad on sätestatud lootsitasu määruse § 11 lõikes 2 ja § 12 lõikes 2. Selleks, et erinevad olukorrad, mida võib lugeda valemäljakutseks, oleksid kirjeldatud ühes õigusaktis, tuuakse lootsimise määrusesse ka nendes sätetes esitatud juhud.

Määruse § 1 uues lõikes 4¹ sätestatakse, et kui lootsitellimust muudetakse või see tühistatakse vähem kui kaks tundi enne lootsimise algust (ehk pärast lootsitellimuse viimase kinnitamise tähtaega), loetakse, et tegemist on valemäljakutsega. Kui lootsitellimust muudetakse või see tühistatakse vähemalt kaks tundi enne laeva saabumise või väljumise aega, siis lisatasu ei tule maksta. Tegemist on lootsitasu määruse § 11 lõikest 2 üle toodud reegluga.

Määruse § 1 uues lõikes 4² sätestatakse, et kui enne lootsimise alustamist või lootsimise alustamisel selgub, et laev on meresõiduohutuse seaduse § 57 lõike 1 punkti 3 kohaselt kohustusliku lootsimise alas lootsimisest vabastatud, loetakse lootsitellimus valemäljakutseks. Seega on valemäljakutse olukord, kus enne lootsimise alustamist või lootsimise alustamisel selgub, et laev on kohustusliku lootsimise alas lootsimisest vabastatud, kuna laeva kapten või reisilaeva kapten ja vanemtüürimees on sooritanud lootsitasõidu eksami ning neil on lootsitasõidu luba. Näiteks on lootsitellimuses esitatud selle kapteni nimi, kes laeva tegelikult ei juhi ja tegelikult juhib laeva kapten, kellel on lootsitasõidu luba. Täiendus on tingitud praktikas esinenud juhtumitest, kus laevaagent on laeva kohta esitanud lootsitellimuse ja loots saabub lootsimise alguspunkti, kus selgub, et laeva kaptenil on lootsitasõidu luba, mistõttu on laev MSOSi § 57 lõike 1 punkti 3 kohaselt kohustusliku lootsimise alas lootsimisest vabastatud. Tegemist on lootsitasu määruse § 12 lõikest 2 üle toodud sättega.

Lootsitasude määruse muutmisel jäetakse lootsimise korra määrusesse üle toodud säte lootsitasude määrusest välja. Lootsitasude määruse muutmist kavandatakse koos Kliimaministeeriumi algatatud meresõiduohutuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga².

Valemäljakutse puhul tuleb tasuda lootsitasu määruses kehtestatud valemäljakutse lisatasu.

Määruse § 1 uues lõikes 4³ nähakse ette, et valemäljakutse korral tuleb lootsi saamiseks esitada uus tellimus kooskõlas sama paragrahvi (määruse § 1) lõigetega 2, 2¹ ja 3. See tähendab, et tuleb esitada uus lootsitellimus koos kõigi nõutud andmetega määruse § 1 lõikes 3 nimetatud tähtaegadel. Tegemist on nõudega, mis sisaldub kehtiva määruse § 1 lõike 4 teise lauses ja mis eelnõuga kehtetuks tunnistatakse.

Eelnõu punktid 3 ja 4. Määruse § 2¹ lõike 1 punktide 12 ja 13 muutmine ja punktiga 13¹ täiendamine on omavahel seotud muudatused. Määruse § 2¹ lõike 1 punktide 12 ja 13 jäetakse lootsikviitungil esitatavate andmete seast välja lootsi laevale saabumise ja laevalt lahkumise koht, kuna need andmed ei ole lootsimise seisukohalt olulised. MSOSi § 61 kohaselt algab lootsimine hetkel, kui laev alustab manööverdumist lootsi nõuannete järgi, kuid hiljemalt siis,

---

² <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/087c10c8-1a08-417a-beac-9eedb2bc6f61>.

kui laev siseneb kohustusliku lootsimise alasse (MSOSi § 61 lõige 1) ja lõpeb, kui laev on ankrus või sildunud või kohustusliku lootsimise alast väljunud (MSOSi § 61 lõige 1¹). Lootsikviitung on lootsitasu arvutamise aluseks olev dokument, mistõttu on oluline, et lootsikviitungil oleks esitatud lootsimise algpunkt ja lõpp-punkt. Seetõttu täiendatakse § 2¹ lõiget 1 punktiga 13¹, kus nähakse ette, et lootsikviitungile kantakse lootsimise algpunkt ja lõpp-punkt.

Eelnõu punkt 5. Määruse §-s 3² nähakse ette, millistel ankrualadel on lootsi kasutamine kohustuslik. Paragrahvi lõike 1 punktist 1 jäetakse välja viide Pakri lahe ankrualale C, kuna sellist ankruala enam ei ole. MSOSi § 2 punkti 27¹ kohaselt on ankruala navigatsiooniteabes avaldatud piirkond, mis on määratud laeva ankrus seismiseks ehk tegemist on Transpordiameti määratud piirkonnaga laevade ankrus seismiseks. Rahvusvahelise Hüdrograafiaorganisatsiooni navigatsioonikaartide koostamise eeskirja järgi on ankruala määratletud kui piiridega ankrukoht. Kuna Transpordiamet on väljaandes „Teadaanded meremeestele“ N° 11 – 2021 teavitanud (teadaanne nr 180)³, et kaartidelt tuleb kustutada Pakri lahe ankruala C, siis tuleb korrigeerida ka kehtivat määrust.

Eelnõu punkt 6. Määruse § 4 lõikes 2 on esitatud kohustusliku lootsimise piirkonnas lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku kohtade koordinaadid. Paragrahvi 4 lõike 2 punktis 1 on sealjuures esitatud lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku koht Narva lahes Narva-Jõesuu ja Narva sadamate teenindamiseks. Kuna Narva-Jõesuu ja Narva sadamad ei kuulu määruse §-s 4¹ nimetatud lootsimispiirkondadesse, tunnistatakse punkt 1 kehtetuks.

Määruse § 4 lõikes 2 tunnistatakse kehtetuks punkt 1², kus on esitatud lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku koht Narva lahes Sillamäe sadama teenindamiseks. Määruses on Sillamäe sadama teenindamiseks nimetatud kaks punkti, mille vahemaa on poolteist meremiili. Sillamäe sadama jaoks kahe lootsipunkti olemasolu ei ole vajalik, mistõttu jääb määrusesse alles läänepoolsem punkt, mida praktikas ka peamiselt kasutatakse.

Eelnõu punkt 7. Määruse § 4 lõike 2 punktist 3 jäetakse välja viide Hara sadamale, kuna Hara sadam ei kuulu määruse §-s 4¹ nimetatud lootsimispiirkondadesse.

Eelnõu punkt 8. Määruse § 4 lõiget 2 täiendatakse punktiga 8¹, kus nähakse ette lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku koht Lahepere lahes Pakrineeme sadama teenindamiseks. Määruse § 4¹ lõike 3 kohaselt kuulub Pakrineeme sadam Paldiski lootsimispiirkonda. Punkti koordinaatide määramisel on lähtutud Paldiski lootsimispiirkonna lootside ettepanekutest. MSOSi § 55 lõike 3 kohaselt võib lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku koht asuda sisemeres, kui navigeerimine selles piirkonnas ei ole keeruline. Pakrineeme sadama lootsimispunkt asub sisemeres, kuid selles punktis navigeerimine ei ole keerukas. Valitud punkt on sadamast sellisel kaugusel, et seal on võimalik asuda tegema ettevalmistusi sadamasse sisenemiseks ja vajaduse korral vedurlaeva kinnitamiseks.

MSOSi § 55 lõike 3 kohaselt tähistatakse lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku kohad navigatsioonikaartidel ning avaldatakse navigatsiooniteabes ja lootsiraamatus. Nimetatud tegevused teeb Transpordiamet.

Eelnõu punkt 9. Määruse § 4 lõikes 2 tunnistatakse kehtetuks punkt 9, kus on esitatud lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku koht Dirhami reidil Dirhami sadama teenindamiseks.

---

³ https://www.transpordiamet.ee/sites/default/files/documents/2022-01/TM_No.11-2021.pdf.

Dirhami sadamat ei ole külastanud alates 2008. a ühtegi laeva, mille puhul oleks lootsi kasutamine kohustuslik, seega puudub vajadus Dirhami lootsimispunkti nimetamiseks määruses.

Määruse § 4 lõikes 2 tunnistatakse samuti kehtetuks punkt 11, kus on esitatud lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku koht Tagalahes Veere sadama teenindamiseks. Veere sadamat ei ole külastanud vähemalt 20 aastat ükski laev, mille puhul oleks lootsi kasutamine kohustuslik.

Eelnõu punkt 10. Määruse § 4 lõiget 2 täiendatakse punktiga 12¹, kus nähakse ette lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku koht Liivi lahes Mõntu sadama teenindamiseks. Punkti koordinaatide määramisel on lähtutud Väinamere lootsimispiirkonna lootside ettepanekutest. Valitud punkt on sadamast sellisel kaugusel, et seal on võimalik asuda tegema ettevalmistusi sadamasse sisenemiseks ja vajaduse korral vedurlaeva kinnitamiseks.

MSOSi § 55 lõike 3 kohaselt tähistatakse lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku kohad navigatsioonikaartidel ning avaldatakse navigatsiooniteabes ja lootsiraamatus. Nimetatud tegevused teeb Transpordiamet.

Eelnõu punkt 11. Määruse § 4¹ lõikesse 1 lisatakse Tallinna lootsimispiirkonna sadamana Lahesuu sadam. Tegemist ei ole uue sadamaga, vaid olemasoleva sadamaga, mis on määrusest ekslikult välja jäänud. Geograafiliselt asub Lahesuu sadam Tallinna lahes Paljassaare poolsaare põhjakaldal koordinaatidel 59° 27' 25.59" N ; 24° 42' 10.63" E.

Eelnõu punkt 12. Määruse § 4¹ lõige 4 sõnastatakse uuesti, kuna lõike sõnastuses tehakse mitmeid muudatusi. Määruse § 4 lõike 2 punkti 9 kehtetuks tunnistamise (eelnõu punkt 9) tõttu jäetakse välja viide Dirhami sadamale ja edaspidi ei kuulu Dirhami sadam enam Väinamere lootsimispiirkonda. Samuti jäetakse Väinamere lootsimispiirkonnast välja Veere sadam (eelnõu punkt 9), kuna viimase 20 aasta jooksul ei seda külastanud ühtegi laeva, mis oleks vajanud lootsi teenust.

Määruse § 4¹ lõikesse 4 lisatakse samas Nasva sadam ja Mõntu sadam, kuna viimase 20 aasta jooksul on nimetatud sadamaid külastanud mitu laeva, mis on vajanud lootsi teenust. Nasva sadam asub Saaremaal koordinaatidel 58° 12' 48.11" N; 22° 23' 45.65" E ja sadama pidaja on Baltic Workboats AS. Nasva sadam teenindab veesõidukeid kogumahutavusega 500 kuni 7500 (välja arvatud). Mõntu sadam asub Saaremaal Sõrve poolsaarel koordinaatidel 57° 56' 56.15" N; 22° 7' 37.76" E ja sadamapidaja on OÜ Mõntu Sadam. Mõntu sadam teenindab veesõidukeid kogumahutavusega 500 kuni 7500 (välja arvatud).

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei tehta terminoloogilisi muudatusi.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole puutumust Euroopa Liidu õigusega.

6. Määruse mõjud

Määrusel puudub oluline sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju. Samuti puudub oluline mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, majandusele, regionaalarengule ning elu- ja looduskeskkonnale.

Määrus puudutab peamiselt lootsiteenuse osutajat Riigilaevastikku ja vähemal määral lootsiteenuse kasutajaid, kuid olulisi sisulisi muudatusi määruse rakendamine neile kaasa ei too.

Määrus puudutab Transpordiametit muudatuste tõttu lootsimispunktides. MSOSi § 55 lõike 3 kohaselt tähistatakse lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku kohad navigatsioonikaartidel ning avaldatakse navigatsiooniteabes ja lootsiraamatus. Transpordiamet peab muudatuste kohaselt eemaldama navigatsioonikaartidelt lootsimispunktid või lisama uued lootsimispunktid navigatsioonikaartidele ning avaldama sellekohase teabe navigatsiooniteabes ja lootsiraamatus.

7. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid ega eeldata sellest lisatulusid. Määrust rakendatakse olemasolevate ressursside arvelt.

Pakrineeme ja Mõntu sadamate teenindamiseks lootsi laevalemineku ja laevalt mahatuleku kohtade määramise tõttu tuleb Transpordiametil avaldada asjakohane teave navigatsiooniteabes ja lootsiraamatus. Transpordiamet koostab ja uuendab lootsiraamatut võrguväljaandena. Lootsiraamatu osasid korrigeeritakse navigatsiooniteabe muutumise järgi kord kuus.

8. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

9. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Siseministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Laevaomanike Liidule, Logistika ja Sadamate Liidule ning muudatusega seotud sadamate pidajatele.